

Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення

УДК 001.102:796.011.3–053.5

ОЦІНЮВАННЯ ЗМІСТОВОЇ ВАЛІДНОСТІ ПРОТОКОЛУ «КАНАДСЬКЕ ОЦІНЮВАННЯ ГРАМОТНОСТІ У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ – 2»

Юлія Павлова¹, Іванна Боднар¹, Ганна Гук¹

¹Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, Львів, Україна, pavlova.j.o@gmail.com

<https://doi.org/10.29038/2220-7481-2023-02-41-48>

Анотації

Актуальність. Для стимулювання досліджень грамотності у фізичній культурі важливим є адаптування якісних методик. **Мета роботи** – адаптація протоколу «Канадське оцінювання грамотності у фізичній культурі» (CAPL-2) та аналіз змістової валідності афективного та когнітивного доменів із використанням експертного оцінювання. **Методи.** Дослідження виконано з урахуванням рекомендацій, викладених у стандартах щодо вибору інструментів для вимірювання стану здоров'я, які ґрунтуються на консенсусі (COSMIN). Оцінювання змістової валідності проведено за участю групи експертів, серед яких були педагогічні (N = 22, 63,6 % – жінки, стаж педагогічної роботи – M (SD) = 22,80 (12,68) року) та науково-педагогічні працівники (N = 8, 87,5 % – жінки, стаж науково-педагогічної роботи – M (SD) = 13,63 (9,41) року). Кожне питання протоколу CAPL-2 експерти оцінювали з погляду відповідності й зрозумілості з використанням 5-бальної шкали. **Результати.** Частина «Мотивація та впевненість» і «Знання і розуміння» протоколу CAPL-2 після перекладу українською мовою проаналізовано українськими фахівцями з фізичного виховання й спорту та педагогіки. На думку експертів, запропоновано блоки запитань, які стосуються афективного та когнітивного компонентів грамотності у фізичній культурі, є зрозумілими й чітко сформульованими. Виявлено труднощі у віднесенні окремих змістових блоків до тієї чи іншої частини протоколу. **Висновки.** Українські анкети «Мотивація та впевненість» і «Знання і розуміння» протоколу CAPL-2 мають достатню змістову валідність. Анкети викладені простою й зрозумілою мовою, короткі за обсягом, вимагають попереднього інструктування всіх залучених осіб. Анкети розраховано на дітей віком 8–12 років. Робота з протоколом вимагає подальшого оцінювання валідності інструментів та залучення до анкетування школярів.

Ключові слова: грамотність у фізичній культурі, CAPL-2, мотивація, фізична активність, експертне оцінювання, консенсус.

Iuliia Pavlova, Ivanna Bodnar, Hanna Huk. Evaluation of the Content Validity of the Canadian Assessment of Physical Literacy-2. Topicality. In order to stimulate physical literacy research, it is crucial to adapt methods of high quality. The work aims to adapt the Canadian Assessment of Physical Literacy-2 (CAPL-2) protocol and analyze the content validity of the affective and cognitive domains using expert evaluation. **Methods.** The study was carried out considering the recommendations set out in the Consensus-based Standards for the selection of health status Measurement Instruments (COSMIN). The assessment of content validity was carried out with the group of experts, among whom there were pedagogical (N = 22, 63,6 % – women, teaching experience – M (SD) = 22,80 (12,68) years) and university professors (N = 8, 87,5 % – women, scholarly work experience – M (SD) = 13,63 (9,41) years). Each question of the CAPL-2 protocol was evaluated by experts in terms of appropriateness and comprehensibility with a 5-point scale. **Results.** The «Motivation and Confidence» and «Knowledge and Understanding» parts of the CAPL-2 protocol, after translation into Ukrainian, were analyzed by Ukrainian specialists in physical education, sports, and pedagogy. According to experts, the proposed blocks of questions related to the affective and cognitive components of physical literacy are understandable and clearly formulated. Difficulties were found in assigning some items to the appropriate part of the protocol. **Conclusions.** The Ukrainian questionnaires «Motivation and Confidence» and «Knowledge and Understanding» of the CAPL-2 protocol have sufficient content validity. Questionnaires are presented in simple and understandable language, short in volume, and require prior instruction of all involved persons. The questionnaires are designed for children aged 8–12 years. Working with the protocol requires further assessment of the validity of the instruments and the involvement of schoolchildren in the survey.

Key words: physical literacy, CAPL-2, motivation, physical activity, expert evaluation, consensus.

Вступ. Питання грамотності у фізичній культурі (physical literacy) пронизує сучасні ключові документи, які стосуються фізичної активності, здоров'я та фізичного виховання (Глобальний план дій щодо фізичної активності на 2018–2030 рр., Рекомендації ЮНЕСКО щодо якісного фізичного виховання тощо) [14; 16]. Маргарет Вайтхед, одна з ініціаторів розвитку грамотності у фізичній культурі та впровадження цього концепту в рекомендації ЮНЕСКО щодо якісного фізичного виховання, вважає, що грамотною у фізичній культурі є особа, готова до руху в різних ситуаціях, здатна «зчитувати» всі аспекти середовища, передбачати потребу в русі, аналізувати наявні можливості та відповідно реагувати на них, використовуючи власний інтелект й увагу [15]. На думку канадських науковців, які впровадили цей концепт у національні стандарти, грамотність у фізичній культурі охоплює мотивацію, упевненість, рухову компетентність, знання та розуміння [9].

Аналіз згаданих й інших визначень [1; 5; 9; 10; 15; 17] показує, що в грамотності у фізичній культурі можемо виокремити фізичний (рухова компетентність), афективний (мотивація та впевненість) і когнітивний (знання й розуміння) компоненти [1]. Водночас суть цих компонент і їх роль для грамотності у фізичній культурі є відкритими для дискусії питаннями. Так, в академічній спільноті немає єдиних підходів до окреслення компонента «Знання та розуміння». М. Вайтхед розглядає цей компонент як осмислення рухової активності, сприйняття руху як невід'ємної частини людського існування й процвітання [15]. Інші науковці під час інтегрування знання та розуміння в грамотність у фізичній культурі опираються передусім на те, що грамотність є насамперед навчальною конструкцією, яка охоплює свою особливу термінологію та підходи до розвитку рухової активності. Унікальною характеристикою грамотності у фізичній культурі є навчальний результат, який демонструється через рух і водночас показує перехід від однієї сфери навчання (психомоторної) до інших (когнітивної, афективної, соціальної).

Тематика грамотності у фізичній культурі залишається відносно новою для України стосовно політики, наукових досліджень і практики. Грамотність у фізичній культурі як цілісний концепт відсутній у документах національного рівня, які стосуються фізичного виховання, спорту, а також промоції фізичної активності. Це поняття згадується дуже побіжно в програмному документі щодо інклюзивної освіти. Наукові дослідження грамотності у фізичній культурі та адаптування цього цілісного концепту до культурних та національних реалій перебувають на початковому етапі [3, 4]. Опубліковані праці стосуються інтерпретації терміна з урахуванням особливостей національної культури, унікальних наукових і методичних традицій країни [12]; оцінюванню рівня грамотності у фізичній культурі дітей [1, 2], зокрема осіб з інвалідністю, із використанням відомих інструментів [11]. Важливим кроком, який, на думку міжнародних експертів, здатний стимулювати як наукові дослідження в цьому напрямі, так і подальші проекти й навчання, – це адаптування кращих методик для оцінювання грамотності у фізичній культурі [4]. Водночас реалізація цих завдань вимагає теоретичної та емпіричної валідності інструментів, співпраці з локальними експертами, які володіють достатньою інформацією з питань оцінювання грамотності у фізичній культурі й розуміють цей концепт загалом.

«Канадське оцінювання грамотності у фізичній культурі – 2-ге видання» – це комплексний протокол, який допомагає повністю та ґрунтовно оцінити рівень знань, мотивації, а також широкий спектр навичок і здібностей [8; 9]. Підґрунтям цієї методики є визначення грамотності ЮНЕСКО, згідно з яким грамотність у фізичній культурі – це мотивація, упевненість у собі, фізична компетентність, знання й розуміння, потрібні для того, щоб цінувати та дотримуватися фізично активного способу життя [1]. Протокол передбачає аналіз усіх чотирьох елементів грамотності у фізичній культурі [2; 9], а саме мотивації й упевненості, рухової компетентності, рівня знань із фізичної культури та розуміння окремого матеріалу, поведінкових аспектів участі у фізичній активності.

Метою нашої роботи була адаптація протоколу «Канадське оцінювання грамотності у фізичній культурі» та аналіз змістової валідності афективного й когнітивного доменів із використанням експертного оцінювання.

Матеріал і методи дослідження. *Організація та учасники.* Дослідження виконано з урахуванням рекомендацій, викладених у стандартах щодо вибору інструментів для вимірювання стану здоров'я, які ґрунтуються на консенсусі (COnsensus-based Standards for the selection of health status Measurement Instruments, COSMIN) та рекомендаціях організації Maple Research Trust, що займається перекладами та адаптуванням анкет для оцінювання функціонування людини, її стану здоров'я і якості життя. Координатор дослідження (Ю. П.) отримав згоду розробників на переклад протоколу «Канадське оцінювання грамотності у фізичній культурі» (Canadian Assessment of Physical Literacy-2,

CAPL-2) на українську мову й подальше його адаптування. Представлена робота охоплює оцінювання змістової валідності двох частин протоколу CAPL-2 – «Мотивація і впевненість», «Знання та розуміння».

Переклад протоколу проводили в кілька етапів (прямий переклад за участі двох незалежних перекладачів, створення єдиної версії, зворотний переклад та врахування виявлених недоліків). Для реалізації завдань кожного з цих етапів додатково залучали незалежних фахівців із перекладу ($N = 3$). Обговорювали версії анкети, напрацьовані під час кожного з етапів. Пріоритетом у роботі було створення такої української версії протоколу CAPL-2, що найбільше відповідає оригіналу та українській термінології, написана простою й легкою для розуміння мовою.

Оцінювання змістової валідності проведено за участю групи експертів. Запрошення отримали науково-педагогічні та педагогічні працівники, які попередньо прослухали лекції з питань грамотності у фізичній культурі. Лекційний матеріал охоплював дані про загальні концепції й моделі грамотності у фізичній культурі, складові частини грамотності у фізичній культурі, розвиток грамотності у фізичній культурі впродовж життя, практики та програми для розвитку грамотності у фізичній культурі в різних країнах світу, підходи до оцінювання грамотності у фізичній культурі. Критеріями виключення з групи експертів були: 1) відсутність згоди на участь у дослідженні; 2) відсутність теоретичного підґрунтя з питань грамотності у фізичній культурі (не пройшов спеціальні курси, не прослухав лекційний матеріал, не читав спеціалізовану літературу з цієї проблематики тощо); 3) низький рівень компетентності в питаннях грамотності (за результатами самооцінювання за 5-бальною шкалою – ≤ 3 балів); 4) низький рівень компетентності щодо оцінювання рівня знань та мотивації дітей і молоді (за результатами самооцінювання за 5-бальною шкалою – ≤ 3 бала). Відповідно до цих критеріїв, в остаточних підрахунках не враховано дані респондентів, які не дали згоди на участь ($N = 1$), мали низький рівень знань із питань грамотності й/або оцінювання рівня знань і мотивації ($N = 3$). Загалом до групи експертів увійшло $N = 30$ осіб, із них 70 % – жінки. Серед експертів були:

1) педагогічні працівники, які мають освіту в галузі фізичного виховання й спорту (учителі фізичної культури): $N = 22$, 63,6 % – жінки; вік – $M (SD) = 47,68 (9,64)$ року, $Min - Max = 31-63$ років; стаж педагогічної роботи – $M (SD) = 22,80 (12,68)$ року, $Min - Max = 27-55$ років;

2) науково-педагогічні працівники: $N = 8$, 87,5 % – жінки; вік – $M (SD) = 41,63 (11,81)$ року, $Min - Max = 27-55$ років; стаж науково-педагогічної роботи – $M (SD) = 13,63 (9,41)$ року, $Min - Max = 2-25$ років; мають ступінь кандидата наук у галузі фізичного виховання та спорту або педагогіки ($N = 6$), або доктора наук у цих галузях ($N = 2$).

Експерти взяли участь в опитуванні на добровільних засадах, попередньо були ознайомлені з метою й завданнями дослідження та могли відмовитися від участі на будь-якому етапі.

Методи. Експерти отримали анкету, що складалася з чотирьох частин: 1) інформована згода на участь у дослідженні; 2) соціодемографічної частини, уключаючи питання для оцінювання кваліфікації експерта; 3) теоретичної частини; 4) питань, що стосуються відповідності протоколу CAPL-2. Матеріал теоретичної частини містив визначення грамотності у фізичній культурі, яке покладено в основу розроблення протоколу CAPL-2, короткі характеристики осіб із високим та низьким рівнями грамотності у фізичній культурі, опис структури протоколу CAPL-2 й описи частин протоколу «Мотивація та впевненість», «Знання та розуміння». Кожне питання цих двох частин протоколу експерти оцінювали з погляду відповідності (чи відповідає питання протоколу концепції грамотності? чи це питання дійсно можна віднести до однієї з частин протоколу?) і зрозумілості (чи це питання є чітким та зрозумілим?). Для відповіді на кожне запитання експерти використовували 5-бальну шкалу (1 – питання повністю не зрозуміле / не відповідає концепції, 5 – питання повністю зрозуміле / відповідає концепції).

Статистичний аналіз. Для опрацювання даних використовували описову статистику, обчислювали середнє значення (M), середнє квадратичне відхилення (SD), мінімальне (Min) та максимальне (Max) значення. Для порівняння даних використовували χ^2 Kruskal-Wallis або ANOVA. Достовірними вважали відмінності при $p \leq 0,05$.

Результати дослідження. На думку експертів, запропоновані блоки запитань, які стосуються афективного компонента грамотності у фізичній культурі, є зрозумілими й чітко сформульованими (табл. 1). За 5-бальною шкалою всі оцінки експертів перевищували 3,8 бала, також відповіді різних груп експертів щодо зрозумілості та відповідності окремих частин чи блоків питань статистично достовірно не відрізнялися. Усі запропоновані змістові блоки відповідають загальній концепції

грамотності у фізичній культурі й, зокрема, частині «Мотивація та впевненість». Переважно за параметрами відповідності експерти дали оцінку в діапазоні 4–5 балів. Незважаючи на високий рівень узгодженості відповідей двох груп експертів, група педагогічних працівників частіше відносила окремі блоки запитань до невідповідної частини протоколу або не була впевнена у своєму виборі. Зокрема, блоки запитань «Одні діти легко вчаться грати у рухливі ігри / іншим дітям складно навчитися грати в рухливі ігри», «Одним дітям добре вдаються рухливі ігри / іншим дітям важко грати в рухливі ігри», правильно зіставили з відповідною частиною протоколу й не мали сумнівів у відповіді 27,3 % та 18,2 % опитаних експертів. Подібні відмінності спостерігали також у випадку блоку «Компетентність» – відносна кількість педагогічних працівників, які правильно зіставили запитання з частиною «Мотивація та впевненість», становила 22,7 %, що суттєво нижче, ніж у випадку науково-педагогічних працівників (87,5 %). У випадку питань, що стосувалися впевненості, спостерігали відмінності між групами двох експертів.

Таблиця 1

Оцінювання експертами змістових блоків частини «Мотивація та впевненість» протоколу CAPL-2

Параметр	Група експертів				p
	науково-педагогічні працівники		педагогічні працівники		
	М (SD), Me, балів	відносна кількість осіб, %	М (SD), Me, балів	відносна кількість осіб, %	
1	2	3	4	5	6
Внутрішня мотивація					
Зрозумілість	4,1 (1,5), 5,0		4,7 (0,6), 5,0		0,289
Відповідність загальній концепції грамотності	4,5 (0,8), 5,0		4,6 (0,6), 5,0		0,881
Відповідність частині «Мотивація та впевненість»	4,4 (1,4), 5,0		4,2 (1,1), 5,0		0,793
Правильне віднесення змістового блоку до частини «Мотивація та впевненість»		87,5		59,1	0,151
Компетентність					
Зрозумілість	4,5 (1,8), 5,0		4,3 (1,0), 5,0		0,601
Відповідність загальній концепції грамотності	4,3 (0,9), 4,5		4,2 (0,9), 4,0		0,951
Відповідність частині «Мотивація та впевненість»	3,9 (1,6), 5,0		3,8 (1,2), 4,0		0,876
Правильне віднесення змістового блоку до частини «Мотивація та впевненість»		0,75		22,7	0,010
Уподобання					
<i>Є діти, які не люблять гратися в рухливі ігри / інші діти справді люблять гратися в рухливі ігри</i>					
Зрозумілість	3,9 (0,8), 4,0		4,4 (0,8), 4,5		0,115
Відповідність загальній концепції грамотності	4,5 (0,5), 4,5		4,2 (0,8), 4,0		0,349
Відповідність частині «Мотивація та впевненість»	4,3 (1,2), 5,0		4,0 (1,1), 4,0		0,452
Правильне віднесення змістового блоку до частини «Мотивація та впевненість»		87,5		63,6	0,215
<i>Одним дітям не дуже весело, коли вони займаються спортом / інші діти чудово проводять час, коли займаються спортом</i>					
Зрозумілість	4,4 (0,7), 4,5		4,5 (0,8), 5,0		0,671
Відповідність загальній концепції грамотності	4,4 (0,5), 4,0		4,2 (0,8), 4,0		0,815

Закінчення таблиці 1

1	2	3	4	5	6
Відповідність частині «Мотивація та впевненість»	4,4 (1,1), 5,0		3,8 (1,2), 4,0		0,181
Правильне віднесення змістового блоку до частини «Мотивація та впевненість»		100,0		50,0	0,013
<i>Одні діти не люблять займатися спортом / інші діти справді отримують задоволення від занять спортом</i>					
Зрозумілість	4,4 (0,7), 4,5		4,7 (0,6), 5,0		0,234
Відповідність загальній концепції грамотності	4,3 (0,7), 4,0		4,2 (1,1), 4,0		0,818
Відповідність частині «Мотивація та впевненість»	4,4 (1,1), 5,0		4 (0,9), 4,0		0,241
Правильне віднесення змістового блоку до частини «Мотивація та впевненість»		100,0		45,5	0,009
Упевненість					
<i>Одним дітям добре вдаються рухливі ігри / іншим дітям важко грати в рухливі ігри</i>					
Зрозумілість	4,1 (1,0), 4,0		4,3 (0,8), 4,5		0,665
Відповідність загальній концепції грамотності	4,5 (0,5), 4,5		4,0 (0,7), 4,0		0,066
Відповідність частині «Мотивація та впевненість»	4,0 (1,3), 4,5		3,6 (1,1), 4,0		0,286
Правильне віднесення змістового блоку до частини «Мотивація та впевненість»		87,5		18,2	< 0,001
<i>Одні діти досягають успіху в більшості видів спорту / інші діти вважають, що вони не є надто успішними в спорті</i>					
Зрозумілість	4,3 (1), 4,5		4,5 (0,7), 5,0		0,537
Відповідність загальній концепції грамотності	4,1 (1), 4,0		4,2 (0,9), 4,5		0,762
Відповідність частині «Мотивація та впевненість»	3,9 (1,4), 4,5		4,3 (0,9), 5,0		0,488
Правильне віднесення змістового блоку до частини «Мотивація та впевненість»		87,5		50,0	0,067
<i>Одні діти легко вчать грати в рухливі ігри / іншим дітям складно навчитися грати в рухливі ігри</i>					
Зрозумілість	4,4 (0,7), 4,5		4,8 (0,5), 5		0,089
Відповідність загальній концепції грамотності	4,6 (0,5), 5		4,4 (0,7), 4,5		0,416
Відповідність частині «Мотивація та впевненість»	3,8 (1,5), 4,5		3,6 (1,2), 3,5		0,807
Правильне віднесення змістового блоку до частини «Мотивація та впевненість»		75,0		27,3	0,020

Оцінювання частини протоколу «Знання і розуміння» демонструє високу узгодженість між експертами (рис. 1). Відповіді респондентів за параметрами зрозумілості та відповідності статистично достовірно не відрізнялися ($p > 0,05$) й перевищували 4 бали.

Дискусія. Незважаючи на те, що розробленню CAPL-2 передували ретельний перегляд та аналіз навчальних планів, консультації з науковцями й практиками з фізичного виховання та спорту, питання змістової валідності анкети все що стоїть особливо гостро [6]. Для створення оригінальної канадської версії протоколу наявні методики оцінювання рухової компетентності, мотивації та впевненості проаналізовано й модифіковано відповідно до сучасних підходів [9]. Під час вибору певної методики / тесту враховували її доцільність, відповідність здатностям дитини, а також час, потрібний адміністрації / персоналу, щоб реалізувати це завдання. Частини «Мотивація та впевне-

ність» і «Знання і розуміння» протоколу після перекладу українською мовою проаналізовано українськими фахівцями з фізичного виховання й спорту та педагогіки. Серед залучених експертів були, зокрема, і практики, які працюють із дітьми молодшого та середнього шкільного віку. Оскільки дослідження грамотності у фізичній культурі як цілісного концепту в Україні перебуває на початковому етапі досліджень, для оцінювання української версії протоколу залучено не лише осіб, які мають відповідний досвід роботи й кваліфікацію, але й також тих, які початково пройшли спеціалізоване навчання з цього питання. На нашу думку, це сприяло розширенню експертизи залучених фахівців та надало можливість урахувати культурні й національні особливості фізичного виховання школярів та особливості оцінювання дітей.

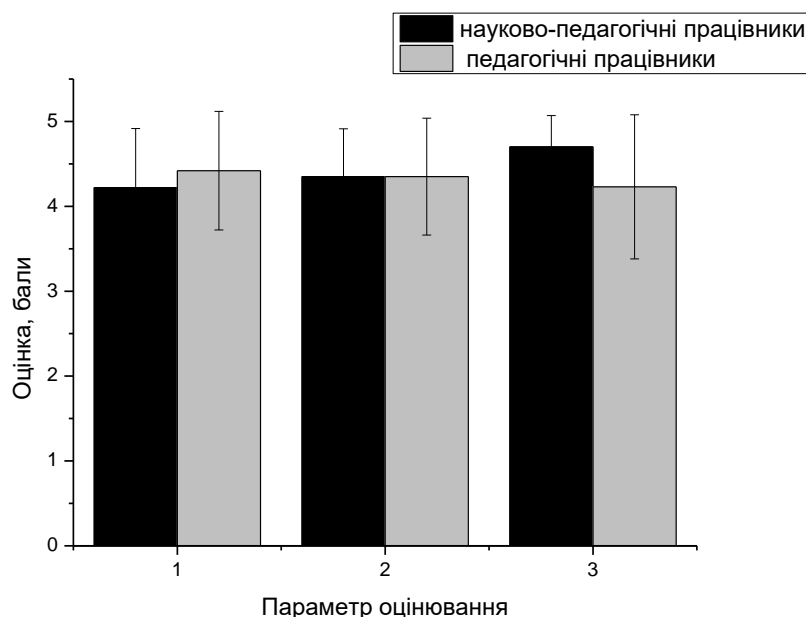

Рис. 1. Узагальнена оцінка (M , SD) частини «Знання та розуміння» протоколу CAPL-2: 1 – зрозумілість; 2 – відповідність загальній концепції грамотності у фізичній культурі; 3 – відповідність частині «Знання та розуміння»

Дослідження є першим, яке зосереджується не лише на розробленні української версії двох частин протоколу CAPL-2, але й на аналізі змістової валідності та адаптуванні методик. В анкетах повністю збережено структуру запитань – в українській версії наявні питання з вибором однієї правильної відповіді, підстановкою правильних слів / фраз у текст, розгалужені запитання з подальшим вибором відповідей так / ні, що повністю відповідає оригінальній версії. Частина «Знання та розуміння» містить п'ять запитань щодо суті фізичної активності, щоденної норми фізичної активності, способів поліпшення спортивних навичок, розуміння термінів «кардіореспіраторна витривалість», «м'язова сила»; відносна кількість балів, що припадає на цю частину протоколу, становить 10 %. Частина «Мотивація та впевненість» складається з 12 питань, що охоплюють 30 % від усіх можливих балів протоколу; частина запитань анкети стосується оцінювання внутрішньої мотивації відповідно до теорії самодетермінації. Поєднання в цій частині протоколу питань, що стосуються внутрішньої мотивації та оцінювання власної компетентності, розширюють точність вимірювання й прогностичну валідність методики, а також доповнюють дослідження М. Вайтхед, які зосереджені на позитивних аспектах мотивації та впевненості щодо фізичної активності, а не на негативних чинниках, які знижують їх [15].

Після аналізу української версії анкети експерти виявили проблемні питання, що стосуються частини протоколу «Мотивація та впевненість». Незважаючи на те, що всі вони високо оцінили ($\geq 3,8$ бала) зрозумілість і відповідність усіх блоків протоколу, були труднощі у віднесенні окремих змістових блоків до тієї чи іншої частини протоколу. Це, своєю чергою, вимагає розроблення чітких інструкцій і врахування часу для заповнення окремих змістових блоків.

Потребують подальшого аналізу запитання, які стосуються частини протоколу «Знання та розуміння». Грамотність у фізичній культурі не є співмірною фізичній активності чи фізичній

підготовленості, на сьогодні в процесі обговорення є те, як саме ці концепти повинні бути включені в структуру грамотності [6; 7; 13]. Також критиці підлягає обмеження фізичного виховання цілями охорони здоров'я, котрі стосуються зниження поширеності неінфекційних захворювань, що, своєю чергою, звужує фізичне виховання до дотримання рухових норм, визначених світовими організаціями.

Висновки. Українські анкети «Мотивація та впевненість» і «Знання і розуміння» протоколу CAPL-2 мають достатню змістову валідність. Анкети викладені простою й зрозумілою мовою, короткі за обсягом, проте вимагають попереднього інструкування всіх залучених осіб. Анкети розраховано на дітей віком 8–12 років. Передбачено, що в тестуванні може взяти участь кожна дитина, незалежно від навчальних чи мовленнєвих труднощів. Тестові завдання кожної анкети можна добирати, використовувати, оцінювати й інтерпретувати незалежно, щоб оцінити кожний складник грамотності окремо. Робота з протоколом вимагає подальшого оцінювання валідності інструментів та залучення до анкетування школярів.

Джерела і література

1. Павлова Ю. Грамотність у фізичній культурі різних груп населення. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2022. 160 с.
2. Павлова Ю. Оцінювання грамотності у фізичній культурі дітей шкільного віку: основні підходи та інструменти. *Науковий дискурс у фізичному вихованні і спорті*. 2023. № 1. С. 47–57.
3. Тимкович І., Цьовх Л., Пономарьов С. Грамотність у фізичній культурі здобувачів вищої освіти як чинник їхнього здоров'язбереження: грамотність у фізичній культурі. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2023. Т. 11, № 5. С. 82–87. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol11i5-012>
4. Carl J., Bryant A. S., Edwards L. C. [et al.] Physical literacy in Europe: The current state of implementation in research, practice, and policy. *Journal of Exercise Science & Fitness*. 2023. Vol. 21, is. 1, P. 165–176. <https://doi.org/10.1016/j.jesf.2022.12.003>
5. Cornish K., Fox G., Fyfe T. [et al.]. Understanding physical literacy in the context of health: a rapid scoping review. *BMC Publ Health*. 2020. Vol. 20, is. 1. P. 1569. <https://doi.org/10.1186/s12889-020-09583-8>
6. Dudley D., Cairney J. How the Lack of Content Validity in the Canadian Assessment of Physical Literacy Is Undermining Quality Physical Education. *Journal of Teaching in Physical Education*. 2022. Vol. 42, is. 4. P. 647–654. <https://doi.org/10.1123/jtpe.2022-0063>
7. Dudley D., Cairney J. Physical literacy: answering the call for quality education and sustainable development. *Prospects*. 2021. Vol. 50. P. 5–11. <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09512-y>
8. Gunnell K.E., Longmuir P.E., Barnes J.D. [et al.]. Refining the Canadian Assessment of Physical Literacy based on theory and factor analyses. *BMC Publ Health*. 2018. Vol. 18, is. S2. P. 436. <https://doi.org/10.1186/s12889-018-5899-2>
9. Longmuir P.E., Gunnell K.E., Barnes J.D. [et al.]. Canadian Assessment of Physical Literacy Second Edition: a streamlined assessment of the capacity for physical activity among children 8 to 12 years of age. *BMC Public Health*. 2018. Vol. 18, suppl. 2, 1047. <https://doi.org/10.1186/s12889-018-5902-y>
10. Martins J., Onofre M., Mota J. [et al.]. International approaches to the definition, philosophical tenets, and core elements of physical literacy: a scoping review. *Prospects*. 2020. Vol. 50, is. 1-2, P. 13–18. <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09466-1>
11. Pavlova I., Bodnar I., Hamade A. [et al.]. Relation between quality of life and physical literacy of young adolescents with Autism Spectrum Disorder. *International Journal of Special Education (IJSE)*. 2022. Vol. 36, is. 2. P. 13–26. <https://doi.org/10.52291/ijse.2021.36.14>
12. Pavlova I., Petrytsa P., Andres A. [et al.]. Measuring physical literacy in Ukraine: development of a set of indicators by Delphi method. *Phys Activ Rev*. 2021. Vol. 9, is. 1. P. 24–32. <https://doi.org/10.16926/par.2021.09.04>
13. Pushkarenko K., Causgrove Dunn J., Wohlers B. Physical literacy and inclusion: a scoping review of the physical literacy literature inclusive of individuals experiencing disability. *Prospects*. 2020. Vol. 7, is. 16. P. 68. <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09497-8>
14. UNESCO. Quality physical education (QPE): guidelines for policy-makers. UNESCO, 2015. 84 p.
15. Whitehead M. E. Physical Literacy Across the World. London: Routledge, 2019. <https://doi.org/10.4324/9780203702697>
16. World Health Organization. Global action plan on physical activity 2018–2030: more active people for a healthier world. World Health Organization, Geneva. 2018. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241514187>
17. Young L., O'Connor J., Alfrey L. Physical literacy: a concept analysis. *Sport Educ Soc*. 2020. Vol. 25, is. 8. P. 946–959. <https://doi.org/10.1080/13573322.2019.1677586>

References

1. Pavlova, Iu. *Hramotnist' u fizychniy kul'turi riznykh hrup naseleण्या [Physical literacy of different population groups]*. L'viv: LSUFK, 2022, 160 p. (in Ukrainian).
2. Pavlova, I. (2023). Assessment of physical literacy of school-age children: basic approaches and tools. *Scientific discourse in physical education and sports*, 1, 47–57 (in Ukrainian).
3. Tymkovich, I., Tsovkh, L., Ponomaryev, C. (2023). Literacy in the physical culture of higher education students as a factor of their health. *Education. Innovation. Practice*, 11(5), 82–87. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol11i5-012> (In Ukrainian).
4. Carl, J., Bryant, A. S., Edwards, L. C. et al. (2023). Physical literacy in Europe: The current state of implementation in research, practice, and policy. *Journal of Exercise Science & Fitness*, 21 (1), 165–176. <https://doi.org/10.1016/j.jesf.2022.12.003>
5. Cornish, K., Fox, G., Fyfe, T. et al. (2020). Understanding physical literacy in the context of health: a rapid scoping review. *BMC Publ Health*, 20 (1), 1569. <https://doi.org/10.1186/s12889-020-09583-8>
6. Dudley, D., Cairney, J. (2022). How the Lack of Content Validity in the Canadian Assessment of Physical Literacy Is Undermining Quality Physical Education. *Journal of Teaching in Physical Education*, 42 (4), 647–654. <https://doi.org/10.1123/jtpe.2022-0063>
7. Dudley, D., Cairney, J. (2021). Physical literacy: answering the call for quality education and sustainable development. *Prospects*, 50, 5–11. <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09512-y>
8. Gunnell, K. E., Longmuir, P. E., Barnes, J. D. et al. (2018). Refining the Canadian Assessment of Physical Literacy based on theory and factor analyses. *BMC Publ Health*, 18 (2), 436. <https://doi.org/10.1186/s12889-018-5899-2>
9. Longmuir, P. E., Gunnell, K. E., Barnes, J. D. et al. (2018). Canadian Assessment of Physical Literacy Second Edition: a streamlined assessment of the capacity for physical activity among children 8 to 12 years of age. *BMC Public Health*, 18 (2), 1047. <https://doi.org/10.1186/s12889-018-5902-y>
10. Martins, J., Onofre, M., Mota, J. et al. (2020). International approaches to the definition, philosophical tenets, and core elements of physical literacy: a scoping review. *Prospects*, 50 (1–2), 13–18. <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09466-1>
11. Pavlova, I., Bodnar, I., Hamade, A. et al. (2022). Relation between quality of life and physical literacy of young adolescents with Autism Spectrum Disorder. *International Journal of Special Education (IJSE)*, 36 (2), 13–26. <https://doi.org/10.52291/ijse.2021.36.14>
12. Pavlova, I., Petrytsa, P., Andres, A. et al. (2021). Measuring physical literacy in Ukraine: development of a set of indicators by Delphi method. *Phys Activ Rev*, 9 (1), 24–32. <https://doi.org/10.16926/par.2021.09.04>
13. Pushkarenko, K., Causgrove, Dunn J., Wohlers, B. (2020). Physical literacy and inclusion: a scoping review of the physical literacy literature inclusive of individuals experiencing disability. *Prospects*, 7 (16), 68. <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09497-8>
14. UNESCO. (2015). *Quality physical education (QPE): guidelines for policy-makers*. UNESCO, 84 p.
15. Whitehead, M. E. (2019). *Physical Literacy Across the World*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203702697>
16. World Health Organization. (2018). *Global action plan on physical activity 2018–2030: more active people for a healthier world*. World Health Organization, Geneva. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241514187>
17. Young, L., O'Connor, J., Alfrey, L. (2020). Physical literacy: a concept analysis. *Sport Educ Soc*, 25 (8), 946–959. <https://doi.org/10.1080/13573322.2019.1677586>